

RIJEČ UREDNICE

U ovom broju *Analiza za povijest odgoja* donosimo osam kategoriziranih članaka – jedan izvorni znanstveni, šest preglednih i jedan stručni. Počnimo s člankom **Vlatka Previšića** o osnivanju i djelovanju Kluba hrvatskih humboldtovaca. Nekadašnji stipendist Zaklade „Alexander von Humboldt“ i aktualni predsjednik Kluba hrvatskih humboldtovaca, prof. dr. Previšić prikazuje dva desetljeća djelovanja Kluba kao udruge hrvatskih znanstvenika, korisnika jedne od najprestižnijih znanstveno-istraživačkih stipendija u svijetu. Rad nije samo kronika djelovanja Kluba, nego i prilog za biografije njegovih članova.

U članku *Prilozi hrvatske povijesti pedagogije do 1918.* **Koraljka Posavec** daje pregled početaka i pisanja povijesti pedagogije u Hrvatskoj – od prigodnih kraćih priloga u časopisima do monografskih djela. Zbog množine podataka i referenci rad pruža važan informacijski potencijal za sve koji će se na bilo koji način baviti poviješću hrvatske pedagogije u razdoblju od sredine 19. stoljeća do 1918. godine.

Drugi dio članka (prvi dio objavljen je u prošlom broju *Analiza*) **Magdalene Vrbaneć** *Obrazovanje učitelja u Čakovcu: povijesni, socijalni i pedagoški aspekti (1879.-1963.)* bavi se djelovanjem Učiteljske škole u Čakovcu za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata, do početka 1960-ih godina, kada funkciju učiteljskih škola preuzimaju pedagoške akademije. Također je napravljena analiza strukture učenika čakovečke Učiteljske škole – broj, regionalno podrijetlo, socijalna struktura te uspjeh i vladanje – kao i komparacija s ranijim analiziranim razdobljima.

Članak **Željka Martana** bavi se školstvom u razdoblju između dvaju školskih zakona (1874.-1888.), osobito učincima Mažuranićeva školskog zakona na život učiteljica i učitelja te na ulogu svećenika i političara u prosvjetnom životu toga doba. Prije zakonskih paragrafa i društvenih konstrukata, Martana zanima ponajprije *čovjek u okviru zakona i školstva*.

Tematski blok *Strukovno školstvo* sadrži tri članka. Prvi je rad **Sanje Nekić** *Strukovne škole u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću* u kojem daje pregled legislativnog okvira i strukovnih škola u Hrvatskoj tijekom više od dva stoljeća. **Mia Prusina** prikazuje razvoj ženskog stručnog školstva u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji od 1868. do 1918. godine, a **Vladimir Reider** piše o osnivanju i trogodišnjem radu Trgovačke škole usavršavanja u Šibeniku. Ovim je tematskim blokom bio motiviran i izbor za rubriku *Povijesna građa*, gdje objavljujemo *Statut za šegrtske škole u Hrvatskoj i Slavoniji* iz 1886. godine.

Konačno, u rubrici *Biografije* donosimo članak **Branimira Mendeša** *Doprinos Milene Roller-Halačev teoriji i praksi predškolskog odgoja u Hrvatskoj* u kojem, kroz bio-bibliografski portret poznate pedagoginje i dugogodišnje profesorice u zagrebačkoj Školi za odgajatelje, dobivamo uvid u teoriju i praksu predškolskog odgoja u Hrvatskoj tijekom druge polovine 20. stoljeća.

O izložbenoj i pedagoškoj djelatnosti Hrvatskoga školskog muzeja već petu godinu zaredom piše **Kristina Gverić**. Uz vijesti o izložbi hrvatskih čipki u ruskoj Vologdi i stručno-znanstvenim skupovima o Zlatku Špoljaru i Isi Kršnjavom u ovom broju *Anala* donosimo čak sedam prikaza knjiga.

Svim članovima uredništva, autorima i suradnicima u 11. broju *Anala za povijest odgoja* najljepša hvala.

Štefka Batinić